

**JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ
DO KONTROLI SANEPIDU I POLICJI??**

Spis treści

Zagadnienia ogólne

1. Podstawy prawne wznowienia prowadzenia działalności gospodarczej

1.1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia w sprawie w sprawie ustanowienia ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z ogłoszeniem stanu epidemii a art. 22 Konstytucji RP

1.2. Sposoby prowadzenia działalności gospodarczej w różnych branżach zgodne z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 roku w sprawie ustanowienia ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z ogłoszeniem stanu epidemii (dla osób, które chcą uniknąć postępowań administracyjnych)

1.2.1 Branża Gastronomiczna

1.2.2. Branża Hotelarska

1.2.3. Branża Fitness i Sportowa

1.2.4. Kluby taneczne

1.2.5 Sale zabaw i pokoje zagadek

2. Przestrzeganie reżimu sanitarnego dla poszczególnych branż

2.1 Branża Gastronomiczna

2.2 Branża Hotelarska

2.3. Branża Fitness i Sportowa

2.4. Kluby taneczne

2.5 Centra handlowe

2.6 Sale zabaw i pokoje zagadek

3. Kontrola Sanepidu

3.1. Zawiadomienie o kontroli

3.2. Sprzeciw przedsiębiorcy

3.3. Przebieg kontroli

3.4. Zastrzeżenia do protokołu kontroli

3.5. Decyzje Sanepidu i środki odwoławcze

3.6. Mandaty karne Sanepidu

4. Kontrola Policji

4.1. Obowiązek maseczkowy w budynkach

4.2. Mandat karny i sposoby na jego zwalczenie

4.3 Brak odpowiedzialności karnej z art. 165 k.k.

5. Pomoc publiczna i obowiązek jej zwrotu

1. Podstawy wznowienia działalności gospodarczej

1.1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia w sprawie w sprawie ustanowienia ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z ogłoszeniem stanu epidemii a art. 22 Konstytucji RP

Konstytucja RP stanowi, że podstawą ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej jest społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych. Zgodnie z przepisem art. 22 Konstytucji RP ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny.

Obecne ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej zostały wprowadzone na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów. To powoduje, że wszelkie zakazy prowadzenia działalności gospodarczej wybranych branż są niezgodne z Konstytucją RP, a zatem bezprawne.

Z racji niezgodności z prawem wprowadzonych zakazów można powrócić do normalnego funkcjonowania przedsiębiorstwa, które dotychczas objęte było rozporządzeniami ustanawiającymi określone ograniczenia, nakazy i zakazy w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Wiele przedsiębiorstw dotychczas próbowało omijać zakazy np. kluby i dyskoteki stają się sportowymi klubami tanecznymi, hotele przyjmują pracowników, restauracje zawierają z odwiedzającymi umowę o dzieło w celach oceny podawanych dań, przeprowadzają szkolenia z gotowania czy savoir vivre przy stole, a siłownie czy kluby fitness z szkołą swych klientów kultury fizycznej bądź przyjmują tych, którzy zapisują się do związków sportowych. W związku z tym, że obowiązujące przepisy wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów są niezgodne z Konstytucją nie trzeba uciekać się do metod omijania ograniczeń i można wrócić swobodnie do prowadzenia działalności gospodarczej zachowując reżim sanitarny. Jednak powracając do normalnego funkcjonowania należy liczyć się z kontrolą Sanepidu czy Policji i wszczęciem postępowań administracyjnych czy postępowań o wykroczenia, a niekiedy także ze zwrotem pomocy publicznej (o tym w dalszej części).

1.2. Sposoby prowadzenia działalności gospodarczej w różnych branżach zgodne z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 roku w sprawie ustanowienia ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z ogłoszeniem stanu epidemii (dla osób, które chcą uniknąć postępowań administracyjnych)

W obecnym czasie wznowienie działalności gospodarczej wiąże się z ryzykiem kontroli, postępowaniami administracyjnymi czy sądowymi, które mogą się toczyć dłuższy czas. Niektórzy przedsiębiorcy zmuszeni sytuacją ekonomiczną zdecydowali się na taki krok i spróbowali dostosować działalność do ograniczeń zawartych w rozporządzeniach.

Podkreślić należy, że wznowienie działalności można „ukryć” na kilka sposobów.

Najbardziej powszechnymi są organizacja szkoleń, warsztatów, zawieranie umów o dzieło czy też zlecenie, w ramach których to kontrahenci świadczą usługi na rzecz przedsiębiorcy. Przykłady takich kontraktów można znaleźć poniżej.

1.2.1 Branża Gastronomiczna

Branża gastronomiczna, ze względu na swoją specyfikę i fakt, że najczęściej prowadzona ona jest w lokalu, który zapewnia szerokie możliwości organizowania imprez okolicznościowych ma chyba najszerszy katalog możliwości „ukrycia” wznowienia działalności gospodarczej.

Jako niezwykle atrakcyjna, nawet poza czasem pandemii, może być organizacja szkoleń, dotycząca dań danej kuchni oczywiście połączona z degustacją wybranych dań. Innym sposobem jest organizacja warsztatów, podczas których uczestnicy będą mogli poznać technikę wykonywania potraw.

Kolejnym sposobem, może być zawieranie umowy o dzieło, w ramach której kontrahenci ponosząc pewne koszty zobowiązują się testowania poszczególnych potraw.

Istnieje również możliwość wynajęcia określonej przestrzeni lokalu wraz ze znajdującym się w nim wyposażeniem jako miejsce pracy, a następnie świadczenia tam usługi dostarczenia żywności. W takim wypadku należy rozszerzyć PKD przedsiębiorstwa.

1.2.2. Branża Hotelarska

Prowadząc hotel bądź pensjonat czy inną bazę noclegową można idąc już sprawdzonym pomysłem zatrudniać pracowników na umowę o dzieło do prac związanych z obsługą hotelu, sprawdzania jakości pokoi, prac porządkowych, gdyż w hotelach mogą przebywać pracownicy sezonowi. W hotelach można także zorganizować szkolenia czy warsztaty.

1.2.3. Branża Fitness i Sportowa

W przypadku branży fitness można zorganizować szkolenia czy warsztaty z kultury fizycznej, zajęcia sportowe czy zawody sportowe bez publiczności dla osób zapisanych do określonego polskiego związku sportowego.

1.2.4. Kluby taneczne

Na chwilę obecną istnieje możliwość funkcjonowanie jedynie sportowych klubów tanecznych. W związku z tym, iż taniec sportowy to połączenie tańca dyskotekowego i nowoczesnego z gimnastyką i akrobatyką można spróbować utworzyć taki klub sportowy i prowadzić w ramach jego zajęcia, warsztaty taneczne czy zawody sportowe. Sportowy klub taneczny może powstać w ramach stowarzyszenie kultury fizycznej wpisanego do ewidencji starosty, stowarzyszenia wpisanego do KRS, fundacji czy spółek kapitałowych.

1.2.5. Sale zabaw i pokoje zagadek

Przedsiębiorcy prowadzący pokoje zagadek mogą skorzystać z umów najmu lokalu na godziny. Oczywiście należy zawsze pamiętać o zachowaniu reżimu sanitarnego.

Z kolei podmioty prowadzące sale zabaw dla dzieci mogą prowadzić tę działalność jako pozostałą działalność rekreacyjną nigdzie indziej niesklasyfikowana pod PKD 92.72.

2 Przestrzeganie reżimu sanitarnego dla poszczególnych branż

Powrót do normalnego funkcjonowania wiązać się będzie niewątpliwie z kontrolą inspektorów sanitarnych. Dlatego też ważne jest aby zapewnić bezpieczeństwo higieniczno-sanitarne w przedsiębiorstwie. W tym celu można opracować własne zasady bezpieczeństwa wraz z inspektorem bhp, wdrożyć zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego sprzed zimowego lockdownu. To będzie dodatkowy oręż w walce z aparatem państwowym.

Niezależnie od powyższego na każdym właścicielu, posiadaczu lub zarządzającym nieruchomością ciąży obowiązek utrzymywania jej w należytym stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Taki obowiązek jest realizowany, w szczególności poprzez prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami i ściekami; zwalczanie gryzoni, insektów i szkodników; usuwanie padłych zwierząt z nieruchomości;

Poszczególne branże mogą zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki stosując się do wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego znajdujących

1. Branża Gastronomiczna - <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/gastronomia>
2. Branża hotelarska - <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/hotele-i-inne-miejscza-noclegowe>
3. Branża fitness, siłownie i kluby - <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/silownie-i-kluby-fitness>
4. Centra handlowe - <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/centra-handlowe>
5. Kluby taneczne

W przypadku klubów tanecznych, które zamknięte są od marca 2020 roku można zalecić m.in.

- kontrolę temperatury ciała wchodzących gości,
- przeprowadzić dezynfekcje rąk,
- zmniejszyć liczbę uczestników wydarzenia,
- zapewnić wentylacje,
- pouczyć o obowiązku zakrywania ust i nosa, który nie dotyczy spożywania posiłku;
- zapewnić środki ochrony osobistej pracownikom (maseczki, rękawiczki, środek do dezynfekcji) i na wszelki wypadek gościom;
- pouczenie o zachowaniu odpowiedniej odległości na sali tanecznej
- zachowanie odległości po między stolikami
- systematyczna dezynfekcja stolików;

- używanie odpowiednich środków do mycia naczyń;
- dbanie o to by do pracy przychodziły osoby zdrowe;

6. Sale zabaw dla dzieci i pokoje zagadek

Gdy chodzi o sale zabaw dla dzieci warto zwrócić uwagę na zalecenia GIS dotyczących przedszkoli i żłobków, które oprócz środków ochrony osobistej i środków dezynfekcji wskazują m.in. na

- zapewnieniu każdemu dziecku odpowiedniej powierzchni i zapewnieniu odpowiedniej odległości między dziećmi;
- usuwaniu zabawek, których nie da się zdezynfekować czy uprać
- badaniu temperatury dziecka na wejściu do lokalu;

Wytyczne są dostępne na stronie: <https://www.gov.pl/web/gis/wytyczne-przeciwepidemiczne-glownego-inspektora-sanitarnego-dla-przedszkoli-oddzialow-przedszkolnych-w-szkole-podstawowej-i-innych-form-wychowania-przedszkolnego-oraz-instytucji-opieki-nad-dziecmi-w-wieku-do-lat-3---v-aktualizacja>

Z kolei jeżeli mówimy o pokojach zagadek przedsiębiorcy prowadzący taką działalność mogą także zastosować wszystkie wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego m.in.

- zapewnienie odstępu czasowego po między grupami korzystającymi z pokoju;
- przeprowadzenie dezynfekcji pokoju przed kolejną grupą osób;
- wietrzenie pomieszczenia i zapewnienie dobrej wentylacji;
- przeprowadzanie pomiaru ciała gości, dezynfekcji dłoni,
- nakazanie zakrywania ust i nosa w pomieszczeniu, korzystanie z rękawiczek;
- ograniczenie kontaktu z obsługą.

Najczęściej zadawane pytania:

Czy pracownik może odmówić świadczenia pracy?

Jeżeli pracodawca zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pracy pracownik nie ma żadnych podstaw do odmowy świadczenia pracy. Gdyby jednak pracownik prezentował taką podstawę, pracodawca jest uprawniony do rozwiązania umowy o pracę.

3 Kontrola Sanepidu

3.1 Zawiadomienie o kontroli

Kontrolę planuje się i przeprowadza po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Analiza obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe.

Organ kontroli zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli.

Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia.

Od powyższej reguły istnieje wyjątki w których kontrola Sanepidu może odbyć się bez zawiadomienia. W obecnej sytuacji epidemicznej Sanepid przeprowadzając kontrole powołuje się na tzw. bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi. Ta przesłanka często jest nadużywana przez Sanepid. Podkreślić należy, że aby wystąpiło bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi w lokalu użyteczności publicznej musi np. przebywać osoba z objawami zarażenia COVID 2019. Oczywiście uzasadnienie przyczyny braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli umieszcza się w protokole kontroli.

3.2 Sprzeciw przedsiębiorcy

Jeżeli przedsiębiorca nie zgadza się z koniecznością przeprowadzenia w jego przedsiębiorstwie kontroli przez Sanepid może złożyć sprzeciw, którego wniesienie do organu kontrolującego spowoduje wstrzymanie czynności kontrolnych aż do prawomocnego rozpoznania zasadności kontroli.

W związku z niezapowiedzianymi kontrolami Sanepidu wniesienie sprzeciwu wymaga od przedsiębiorcy pewnej ekwilibrystyki. Po pierwsze taki sprzeciw należałoby mieć wcześniej napisany (można skorzystać z przygotowanego przez KBP wzoru). W chwili gdy inspektorzy Sanepidu wkraczają do przedsiębiorstwa można spróbować wręczyć im taki sprzeciw jako osobom upoważnionym do wykonywania obowiązków przez organ bądź wysłać drogą elektroniczną, z jednoczesną wysyłką listem poleconym do powiatowego inspektora sanitarnego. Jeżeli wybieramy drugą opcję kontrolerom należy wręczyć zawiadomienie o złożeniu sprzeciwu.

W sprzeciwie należy wskazać nielegalne zdaniem przedsiębiorcy działania kontrolującego tj.

- błędna podstawa do wszczęcia kontroli dotycząca bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia

- brak zawiadomienia, podczas gdy nie było możliwości odstąpienia od normalnego trybu przeprowadzenia kontroli
- przeprowadzenie kontroli podczas nieobecności przedsiębiorcy albo upoważnionego przez niego pracownika
- wykonywanie czynności kontrolnych poza godzinami pracy

Zdarzyć się może, że inspektorzy Sanepidu mogą jako przyczynę kontroli podać prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa. To działanie jest pozbawione podstawy prawnej, ponieważ Sanepid nie jest powołany do ścigania przestępstw i wykracza tutaj poza swoje kompetencje. Gdy jednak taka przyczyna zostaje wpisana przedsiębiorca zostaje pozbawiony możliwości złożenia sprzeciwu. W takiej sytuacji należy złożyć zastrzeżenia do protokołu wskazując na niewłaściwą podstawę prawną kontroli.

3.3 Przebieg kontroli

Czynności kontrolne mogą być wykonywane przez pracowników organu kontroli po okazaniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej legitymacji służbowej upoważniającej do wykonywania takich czynności oraz po doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, chyba że odrębne przepisy przewidują możliwość podjęcia kontroli po okazaniu legitymacji. W takim przypadku upoważnienie doręcza się przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej w terminie określonym w tych przepisach, lecz nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli. Podjęcie czynności kontrolnych po okazaniu legitymacji służbowej, na podstawie odrębnych przepisów, może dotyczyć jedynie przypadków, gdy czynności kontrolne są niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia, a także gdy przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska.

Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli musi zawierać, w szczególności: 1) wskazanie podstawy prawnej 2) oznaczenie organu kontroli; 3) datę i miejsce wystawienia; 4) imię i nazwisko pracownika organu kontroli uprawnionego do przeprowadzenia kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej; 5) oznaczenie przedsiębiorcy objętego kontrolą; 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli; 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli; 8) imię, nazwisko oraz podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji; 9) pouczenie o prawach i obowiązkach przedsiębiorcy.

Dokument, który nie spełnia tych wymagań nie stanowi podstawy do przeprowadzenia kontroli ! Zakres kontroli nie może wykraczać poza zakres wskazany w upoważnieniu!

W przypadku nieobecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego upoważnionej czynności kontrolne mogą być wszczęte po okazaniu legitymacji służbowej pracownikowi przedsiębiorcy lub osobie zatrudnionej u przedsiębiorcy lub w obecności przywołanego świadka, którym powinien być funkcjonariusz publiczny, niebędący jednak pracownikiem organu przeprowadzającego kontrolę

W czasie kontroli należy udostępnić lokal do oględzin, odpowiadać na pytania, okazać książkę kontroli, przedstawić dokumentację związaną z bezpieczeństwem i higieną pracy np. opracowane zasady obowiązujące w przedsiębiorstwie dotyczące przestrzegania reżimu sanitarnego, przedstawić zasady funkcjonowania przedsiębiorstwa pod kątem wytycznych przedstawionych przez Głównego Inspektora Sanitarnego odnoszących się do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego, można spokojnie próbować wyjaśnić funkcjonariuszom nielegalność ograniczeń wprowadzonych przez rozporządzenia covidowe.

Czynności kontrolne powinny być wykonywane przez funkcjonariuszy w sposób sprawny i możliwie niezakłócający funkcjonowania przedsiębiorstwa. W przypadku gdy przedsiębiorca wskaże na piśmie, że wykonywane czynności zakłócają w sposób istotny działalność gospodarczą przedsiębiorcy, konieczność podjęcia takich czynności uzasadnia się w protokole kontroli.

Z kontroli sporządza się protokół w którym przedsiębiorca może wskazać zastrzeżenia co do przeprowadzonej kontroli.

3.4 Zastrzeżenia do protokołu kontroli

Jak wcześniej wskazano z kontroli sporządza się protokół do którego przedsiębiorca może złożyć zastrzeżenia albo na miejscu jego sporządzania albo w terminie 7 dni doręczając go powiatowemu inspektorowi sanitarnemu.

Zastrzeżenia do protokołu dotyczą wszczęcia i przebiegu kontroli. Przedsiębiorca, który nie zgadza się z ustaleniami inspektorów wskazuje do protokołu wszystkie uchybienia jakich jego zdaniem dopuścił się kontrolujący.

Sporządzając zastrzeżenia do protokołu można posłużyć się wzorem dostępnym na stronie Kongresu Polskiego Biznesu.

3.5 Decyzje Sanepidu i środki odwoławcze

Po ustaleniach kontrolnych i ujawnionych nieprawidłowościach, najczęściej związanych w obecnej sytuacji z przebywaniem gości w budynkach użyteczności publicznej (barach, restauracjach, siłowniach, hotelach itp.), powiatowy inspektor sanitarny będzie wszczynał postępowanie administracyjne w celu nałożenia kar za nieprzestrzeganie rozporządzeń covidowych. W toku postępowania przedsiębiorca ma prawo składać wnioski dowodowe, zajmować własne stanowisko, odnosić się także do zgromadzonego przez organ materiału dowodowego. Aby zakończyć postępowanie powiatowy inspektor sanitarny wydaje decyzję w której nakłada na przedsiębiorcę karę administracyjną od 10. 000 złotych do 30.000 złotych, która należy zapłacić w ciągu 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

Od decyzji powiatowego inspektora sanitarnego przysługuje odwołanie do wojewódzkiego inspektora sanitarnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Odwołanie składa się za pośrednictwem powiatowego inspektora sanitarnego, który następnie przekazuje je do organu II instancji.

Jeżeli wojewódzki inspektor sanitarny utrzyma decyzję w mocy należy złożyć skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Niestety decyzja z nałożoną karą administracyjną podlega natychmiastowemu wykonaniu. To oznacza, że kwotę wymierzonej kary powinno się uiścić w terminie 7 dni od jej doręczenia. Dlatego też w zarówno w odwołaniu jak i w skardze do sądu konieczne trzeba zawrzeć wnioski o wstrzymanie wykonania kary. To pozwoli na odsunięcie terminu zapłaty.

W sytuacji gdy nie zostanie uiszczona nałożona kara i zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne, a jednocześnie zaskarżona została decyzja Sanepidu, można do organu egzekucyjnego wnieść zarzuty i wskazując na bezpodstawność egzekucji i kwestionować nałożony obowiązek zapłaty. Złożenie w toku postępowania zarzutów zawiesi postępowanie egzekucyjne na czas prawomocnego rozpoznania sprawy.

Ze względu na to, iż wprowadzone ograniczenia w działalności gospodarczej są niezgodne z Konstytucją, a decyzje są wydawane bez podstawy prawnej, sąd administracyjny musi je unieważnić albo uchylić i umorzyć postępowanie.

Najczęściej zadawane pytania:

Czy gdy przyjdzie decyzja należy od razu zapłacić karę ?

Każdy przedsiębiorca powinien samodzielnie zdecydować czy uiścić karę czy nie. Z jednej strony płacąc karę wyzbywamy się środków pieniężnych wiedząc, że decyzja opiera się na przepisach niezgodnych z Konstytucją ale unikamy odsetek za opóźnienie. Z drugiej strony nie płacąc kary można próbować wydłużyć termin do jej zapłaty i pozbawić decyzję rygoru natychmiastowej wykonalności. Jak wcześniej wspomniano są środki pozwalające na uniknięcie zapłaty kary. Jedyne co trzeba zrobić to w środkach odwoławczych i skardze do sądu zawrzeć wnioski o wstrzymanie rygoru natychmiastowej wykonalności, a gdyby doszło do egzekucji (organ zadziałał by bardzo szybko) można składać zarzuty.

Czy Sanepid może wystawiać mandaty karne ?

Inspektorzy sanitarni posiadają na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 października 2020 roku (Dz. z 2020 r. poz. 729 i 956) uprawnienia do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego za nieprzestrzeganie nakazów i zakazów ustanowionych w związku ze stanem epidemii, w szczególności z art. 116 k.w. oraz za nieprzestrzeganie wymagań higieniczno - sanitarnych. W przypadku próby nałożenia przez Sanepid mandatu karnego każdemu przysługuje prawo do odmowy jego przyjęcia i wówczas sprawa może trafić do sądu, który będzie orzekał mając na względzie przepisy Konstytucji.

Jak wygląda realizacja kary administracyjnej z decyzji w przypadku spółki z o.o. ?

W przypadku spółki z o.o. decyzja jest kierowana do spółki i to spółka będzie podmiotem zobowiązanym do uiszczenia kary. Jeżeli spółka nie zgadza się z nałożoną karą może wnieść odwołanie, które podpisuje uprawniony członek zarządu w zależności od treści umowy spółki.

Jak wygląda realizacja kary administracyjnej w innych spółkach ?

Podobnie jak w przypadku spółki z o.o. każda spółka jako osoba prawna (z wyjątkiem spółki cywilnej) będzie stroną decyzji i jest zobowiązana do uiszczenia nałożonej kary. W przypadku spółki cywilnej decyzja powinna być kierowana do każdego wspólnika osobno i każdy wspólnik jest zobowiązany w sposób solidarny uiścić karę.

Czy kontrola może być przeprowadzana codziennie ?

Zgodnie z art. 58. ust 1. prawa przedsiębiorców organ kontroli nie przeprowadza kontroli, w przypadku gdy ma ona dotyczyć przedmiotu kontroli objętego uprzednio zakończoną kontrolą przeprowadzoną przez ten sam organ. Od tej zasady jest wyjątek w postaci zapobiegania zagrożeniu życia i zdrowia, który może być nadużywany przez inspektorów sanitarnych.

Czy Sanepid może zamknąć lokal?

Jeżeli powiatowy inspektor sanitarny stwierdzi nieprawidłowości wszczyna postępowanie administracyjne i wydaje decyzję w której nakazuje usunięcie nieprawidłowości wyznaczając przedsiębiorcy termin do ich usunięcia. Od takiej decyzji przysługuje stronie odwołanie do wojewódzkiego inspektora sanitarnego, a następnie skarga do sądu administracyjnego. Jeżeli decyzja o stanie się w obrocie prawnym, to organ może przeprowadzić ponowna kontrolę w celu sprawdzenia usunięcia nieprawidłowości. Dopiero gdy nie zostaną one usunięte Sanepid może unieruchomić przedsiębiorstwo. W związku z tym, że ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej są niezgodne z Konstytucją decyzja Sanepidu o usunięciu nieprawidłowości wynikających z rozporządzeń covidowych podlegają unieważnieniu przez sąd.

4 Kontrola Policji

7.1 Przebieg kontroli

Przed rozpoczęciem kontroli funkcjonariusz Policji ma obowiązek podania swojego imienia i nazwiska, stopnia służbowego oraz podstawy prawnej kontroli. Policjanci posiadają uprawnienia do wylegitymowania osób znajdujących się w przedsiębiorstwie i należy w takim wypadku stawiać żadnego oporu.

W czasie kontroli należy odpowiadać na ewentualne pytania funkcjonariuszy, można wyjaśnić przyczyny otwarcia przedsiębiorstwa i wyłamania się spod zakazów, wytłumaczyć bezprawność zakazów zawartych w rozporządzeniach, wskazać na przestrzeganie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla zapewnienia bezpieczeństwa.

Niekiedy może dojść do sytuacji w których funkcjonariusz Policji nakaże rozejście się, opuszczenie lokalu, można to uczynić. Jednak jeżeli osoby zostaną na miejscu to mogą popełnić wykroczenie tylko wtedy gdy ich obecność utrudnia lub uniemożliwia funkcjonariuszom wykonywanie czynności służbowych;

7.2 Obowiązek maseczkowy w budynkach

Zgodnie za art. 46b ust. 1 pkt 13 ustawy o zwalczaniu oraz zapobieganiu chorobom zakaźnym u ludzi daje możliwość Radzie Ministrów wydania rozporządzenia w którym wprowadzi ona nakaz zakrywania ust i nosa, w określonych okolicznościach, miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem jego realizacji. W rozporządzeniach covidowych nakazuje się zakrywanie, przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110, 284, 568, 695, 1087 i 1517), ust i nosa w miejscach publicznych.

Odkrycie ust i nosa jest możliwe w przypadku spożywania posiłków lub napojów w zakładach pracy lub budynkach użyteczności publicznej oraz po zajęciu miejsca siedzącego w pociągu objętym obowiązkową rezerwacją miejsc, w tym posiłków i napojów wydawanych na pokładzie pociągu (zob. §27 ust. 5 rozporządzenia).

Należy zauważyć, że obowiązek zakrywania ust i nosa jest czasowy tj. obowiązuje do określonego dnia w rozporządzeniu i może zostać przedłużony.

Art. 116 §1a kodeksu wykroczeń stanowi, że za nie przestrzeganie zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Za brak zakrytych ust i nosa funkcjonariusz może nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego. W związku z tym goście czy klienci powinni zasłaniać usta i nos, jeżeli nie spożywają posiłków (np. piją wodę).

Oczywiście linią obrony może być kwestionowanie nakazów i ich zgodności z Konstytucją, albowiem nasze wolności mogą jedynie zostać ograniczone w drodze ustawy (zob. art. 31 ust.1 Konstytucji RP). Z kolei rozporządzenie ma określać jedynie techniczny sposób jego wykonania.

7.3 Mandat karny i sposoby na jego zwalczenie

W sytuacji gdy dojdzie do próby nałożenia grzywny w drodze mandatu należy pamiętać, że każdy ma prawo odmowy jego przyjęcia! Wówczas funkcjonariusz prowadzi tzw. postępowanie wykroczeniowe podczas którego wezwie osobę obwinioną do złożenia wyjaśnień, przeprowadzi inne dowody, a następnie po wykonaniu tych czynności może złożyć do sądu wniosek o ukaranie.

Po wniesieniu takiego wniosku sąd może wydać wyrok nakazowy i doręczyć go osobie ukaranej. Od takiego wyroku warto wnieść sprzeciw by sprawa trafiła na rozprawę na której można stawić się osobiście i przedstawić swoje argumenty np. niezgodności nakazów i zakazów z Konstytucją.

Sąd wcale nie musi orzec kary grzywny, a poprzestać na karze nagany.

Ważne!

Zawsze należy odbierać korespondencje i pilnować terminu do wniesienia środków odwoławczych !

W razie wątpliwości należy skorzystać z rady prawnika!

Najczęściej pojawiające się pytania:

Czy funkcjonariusz Policji może nałożyć grzywnę na gości z powodu przebywania na siłowni czy w restauracji ?

Nie ma podstaw prawnych do nałożenia grzywny w drodze mandatu za to, że ktoś przebywa w danym miejscu. Do tej pory nie wprowadzono ustawowego zakazu poruszania się czy przebywania w określonych miejscach. Dlatego też funkcjonariusz Policji nie może nikogo za takie zachowanie ukarać.

Czy przedsiębiorca może otrzymać grzywnę albo karę administracyjną za to, że gość nie zakrywa ust i nosa ?

Przedsiębiorca nie odpowiada za zachowanie swoich gości i nie może zostać ukarany za nieprzestrzeganie przez nich obowiązku maseczkowego. Przedsiębiorca może poinformować gości o obowiązku zakrywania ust i nosa na terenie obiektu w tym celu można umieścić na wejściu odpowiednie tabliczki. Takie działanie na pewno będzie dobrym argumentem w przypadku kontroli przez Sanepid warunków sanitarnych i higienicznych.

Czy przedsiębiorca może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej z art. 165 k.k. dotyczącego stworzenia zagrożenia epidemiologicznego ?

Art. 165 k.k. penalizuje spowodowanie niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia wielu osób, między innymi przez spowodowanie zagrożenia epidemiologicznego lub szerzenia się choroby zakaźnej. Jednakże przedsiębiorcą czy menager decydujący się na wyłamanie spod zakazów prowadzenia działalności nie mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności karnej albowiem samo otwarcie przedsiębiorstwa nie stwarza zagrożenia. Zagrożenie o którym mowa musi być bezpośrednie i konkretne, co oznacza, że w lokalu musi dochodzić do zarażenia np. została wpuszczona osoba z objawami zarażenia COVID 2019. Zwrócić należy uwagę, na to, że w różnych sytuacjach życiowych po mimo epidemii nadal stykamy się z ludźmi np. w środkach transportu publicznego, na targu, w sklepie itp.

Czy osoby uprawiające sport na siłowni muszą mieć maseczki ?

W związku z obowiązkiem zakrywania ust i nosa w obiektach użyteczności publicznej wskazane jest dla uniknięcia problemów z organami Policji czy Sanepidu noszenie maseczek na siłowni. Istnieje możliwość by osoby trenujące miały przy swoim stanowisku ćwiczeń otwartą butelkę wody, co może być traktowane jak spożywanie posiłku.

5 Pomoc publiczna i obowiązek jej zwrotu

Zapewne powrót do normalnego funkcjonowania przedsiębiorstwa uzależniany jest przez przedsiębiorców od tego czy będą musieli zwrócić pomoc finansową jaką otrzymali w ramach skorzystania z tzw. tarcz antykryzysowych.

Zwrot pomocy może dotyczyć wyłącznie świadczeń otrzymanych po wejściu w życie ustawy z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19, gdyż dopiero na mocy przywołanej ustawy został wprowadzony przepis przewidujący zwrot pomocy i nakładający obowiązek składania oświadczeń woli o tym, że nie zostały naruszone zakazy i nakazy ustanowione w związku ze stanem epidemii.

Od dnia 29 listopada 2020 roku przedsiębiorca ubiegający się o świadczenia pomocowe przy złożeniu wniosku o pomoc publiczną składa także oświadczenie pod odpowiedzialnością karną, że „nie naruszył on zakazów i nakazów w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej ustanowionych w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii”. Treść oświadczenia wskazuje, że naruszenie zakazów czy nakazów przez przedsiębiorcę nie mogło mieć miejsca w przeszłości tj. od 29 listopada 2020 roku do momentu złożenia oświadczenia i wniosku o pomoc z tarczy 6.0. Jeśli miałyby miejsce, a przedsiębiorca by to zataił i otrzymał pomoc, to w przypadku pozyskania przez organ wiedzy o naruszeniach sprzed złożenia wniosku zostanie zobowiązany do zwrotu świadczenia.

Gdy naruszenie ma miejsce po otrzymaniu pomocy z tarczy 6.0 organ nie będzie mógł zobowiązać przedsiębiorcy do zwrotu pomocy, gdyż nie składał on oświadczenia o tym, że będzie on przestrzegał nakazów i zakazów po otrzymaniu pomocy.

Przykład 1

Jan prowadzi restaurację w czasie lockdownu po 29 listopada 2020 roku umożliwił w swojej restauracji zjedzenie posiłku na miejscu, następnie 5 grudnia 2020 roku złożył wniosek o przyznanie pomocy, a wraz z nim oświadczenie, że nie naruszył zakazów. Organ nie mając wiedzy o naruszeniu wypłaca świadczenie. W dniu 5 stycznia 2021 roku organ dowiaduje się, że Jan naruszył zakaz przed datą złożenia wniosku i wydaje decyzję o zwrocie.

Przykład 2

Jan prowadzi restaurację i w czasie lockdownu po 29 listopada 2020 r. przygotowuje i wydaje posiłki na wynos. W dniu 5 grudnia 2020 roku składa wniosek o pomoc publiczną a wraz z nim oświadczenie o tym, że nie naruszył nakazów i zakazów związanych ze epidemią w zakresie swojej działalności. Otrzymuje wsparcie. 20 stycznia 2021 roku Jan otwiera restaurację i umożliwia zjedzenie posiłku na miejscu. Za to zachowanie organ nie będzie mógł wydać decyzji o zwrocie świadczeń, gdyż nie zobowiązywał się on w przyszłości przestrzegać zakazów i nakazów.

Przykład 3

Paweł prowadzi siłownię i w czasie lockdownu po 29 listopada 2020 rok przyjął klientów, którzy nie należeli do związku sportowego, następnie 5 grudnia 2020 roku złożył wniosek o przyznanie pomocy, a wraz z nim oświadczenie, że nie naruszał zakazów. Organ nie mając wiedzy o naruszeniu wypłacił świadczenie. W dniu 5 stycznia 2021 roku organ dowiedział się, że Jan naruszył zakaz przed datą złożenia wniosku i wydaje decyzje o zwrocie.

Przykład 4

Paweł prowadzi siłownię i w czasie lockdownu po 29 listopada 2020 r. nie prowadził żadnej działalności. W dniu 5 grudnia 2020 roku składa wniosek o pomoc publiczną a wraz z nim oświadczenie o tym, że nie naruszył nakazów i zakazów związanych ze epidemią w zakresie swojej działalności. Otrzymuje wsparcie. 20 stycznia 2021 roku Paweł otwiera siłownię i udostępnia ją klientom nie tylko ze związków sportowych. Za to zachowanie organ nie będzie mógł wydać decyzji o zwrocie świadczeń, gdyż nie zobowiązywał się on w przyszłości przestrzegać zakazów i nakazów.

Zwrócić należy uwagę także na to, iż ustanowione zakazy i ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej są niezgodne z Konstytucją RP i w związku z tym nie wiążą obywateli.

Przedsiębiorca, który chce korzystać nadal z pomocy kolejnych tarcz antykryzysowych (tarczy 7.0 i następnych) nie może naruszać ustanowionych obostrzeń. Jeżeli je naruszył, a organ poweźmie o tym informację będzie miał prawo do odmowy udzielenia takiej pomocy, a gdy ona zostanie udzielona przez przypadek (bo organ nie dysponował przy wydaniu decyzji takimi informacjami) będzie podlegać zwrotowi.

Zauważyć także trzeba, że ewentualny zwrot pomocy publicznej będzie odbywał się albo w drodze decyzji wydanej przez organ (np. dofinansowanie wynagrodzeń z FGŚP) albo w drodze postępowania cywilnego przez sądem powszechnym (np. pożyczki czy subwencje).

W przypadku otrzymania decyzji o zwrocie pomocy publicznej należy złożyć odwołanie do organu II instancji terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Każda decyzja w swojej treści musi zawierać pouczenie o prawie złożenia odwołania i wskazywać do jakiego organu należy je kierować. Gdy organ II instancji utrzyma decyzję w mocy należy złożyć skargę sądu administracyjnego w terminie 30 dni od daty doręczenia decyzji.

Jeżeli przedsiębiorca zawarł umowę z podmiotem publicznym np. dotyczącą pożyczki czy subwencji finansujący musi najpierw ją wypowiedzieć. Oczywiście umowa musi zawierać uprawnienie finansującego do wypowiedzenia umowy w przypadku gdy przedsiębiorca naruszy zakazy lub nakazy ustanowione w związku z epidemią. Dopiero gdy takie postanowienie umowne istnieje i finansujący poweźmie taką informację o naruszeniach może wypowiedzieć umowę i żądać zwrotu udzielonego świadczenia w określonym terminie. Gdy nie zostanie ono zwrócone finansujący może dochodzić jej zwrotu w drodze postępowania cywilnego przed sądem.

W toku procesu przed sądem można powoływać się na różne okoliczności, w szczególności na nieważność postanowień dotyczących możliwości wypowiedzenia umowy w przypadku naruszenia nakazów i zakazów, które są niezgodne z Konstytucją. Zarzuty i linia obrony przedsiębiorcy może być różna w różnych przypadkach, bowiem wszystko zależy od okoliczności sprawy, treści umów itp.

Najczęściej zadawane pytania:

Czy jest jakiś sposób na rozwiązanie umów leasingowych zawartych przed epidemią ?

Tak. Jeżeli przedsiębiorca zawierał umowy leasingowe, kredytowe, pożyczkowe przed epidemią z których aktualnie na skutek kryzysu wywołanego przez epidemię nie może się wywiązać może wnieść do sądu pozew nawet o rozwiązanie takiej umowy z określoną datą na skutek zmiany okoliczności, które przy zawieraniu umów żadna strona nie przewidywała. Zgodnie bowiem z art. 3571 k.c. jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażąca strata, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy. Rozwiązując umowę sąd może w miarę potrzeby orzec o rozliczeniach stron, kierując się zasadami określonymi w zdaniu poprzedzającym.

Czy przy ewentualnym zwrocie pomocy publicznej sąd weźmie pod uwagę sytuację ekonomiczną przedsiębiorcy ?

Sąd przy zwrocie będzie brał pod uwagę wszelkie okoliczności mające wpływ na zasadność zwrotu środków pieniężnych, w szczególności sytuację materialną. W zależności od sprawy zwrot może bądź nie musi być zasadny z różnych względów np. formalnych czy materialnoprawnych bądź wynikających z zasad współżycia społecznego. Należy pamiętać, że sąd może rozłożyć płatność także na raty.

Czy powrót do normalnego funkcjonowania wiąże się ze zwrotem środków otrzymane wiosną 2020 roku?

Jeżeli świadczenie pomocowe zostało przyznane w drodze decyzji wiosną 2020 roku przedsiębiorcy nie będą musieli go zwracać albowiem przepis nakładający obowiązek zwrotu i dający uprawnienia organom administracji publicznej wydanie decyzji o zwrocie wszedł w życie w dniu 29 listopada 2020 roku.

Inną rzeczą jest zawarcie wiosną 2020 roku umowy np. ze starostą czy PFR, której przedmiotem jest udzielenie dofinansowania i w której zawarte jest postanowienie o możliwości wypowiedzenia przez finansującego umowy w razie naruszenia nakazów i zakazów ustanowionych w związku z epidemią. W takiej sytuacji finansujący może wypowiedzieć umowę i wezwać do zwrotu świadczenia. Ta problematyka została opisana wyżej.

